

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2023/71 Simultaan gehoor bij schijnhuwelijk en -relatie niet langer toegestaan door afdelingsuitspraak
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Regulier / Asiel
InformIND Thema	Regulier (Vc B) - Vc B7/3.1 Huwelijk en (geregistreerd) partnerschap Procesoverstijgende thema's – nareis/ afgeleide verblijfsvergunning
Relatie met	
Geldig vanaf	18-10-2023
Geldig tot en met	18-04-2024

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Op 19 juni 2023 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) een uitspraak gewezen (202105376/1/V3, ECLI:NL:RVS:2023:2357) waarin is geoordeeld dat de IND niet bevoegd is om door middel van een simultaan gehoor onderzoek te doen naar een schijnhuwelijk. Bij uitspraak van 21 september 2023 heeft de ABRvS hier nadere invulling aan gegeven (202204404/1/V1, ECLI:NL:RVS:2023:3567). In dit informatiebericht wordt nader ingegaan op de gevolgen van deze uitspraken voor de IND.

Dit informatiebericht komt in de plaats van het eerder verschenen IB 2023/56 waarin de uitspraak van 21 september 2023 nog niet was verwerkt. IB 2023/56 komt hiermee dan ook te vervallen.

2. Inhoud/Toelichting

Volgens artikel 5, tweede lid, Gezinsherenigingsrichtlijn EU/2003/86 (GHR) hebben lidstaten de bevoegdheid om in het kader van aanvragen om gezinshereniging te onderzoeken of aan de verblijfsvoorwaarden wordt voldaan. Deze bevoegdheid stelt de lidstaten dus in staat om de gestelde gezinsband te onderzoeken door documenten (bijvoorbeeld huwelijks- of geboorteaktes) op te vragen en deze zo nodig te (laten) onderzoeken. Ook kunnen gehoren worden gehouden of ander onderzoek worden verricht dat nodig wordt geacht. Deze bevoegdheid is door Nederland geïmplementeerd in artikel 3:2 Awb.

Volgens artikel 16, vierde lid, GHR kunnen de lidstaten ook specifieke controles verrichten als er gegronde vermoedens bestaan van fraude of een schijnhuwelijk, dat wil zeggen: een huwelijk dat uitsluitend tot stand is gebracht om voor de betrokken persoon toegang tot of verblijf in de lidstaat te verkrijgen. Nederland heeft artikel 16, vierde lid, GHR echter nog niet geïmplementeerd in de nationale regelgeving. Gelet hierop is de IND volgens de ABRvS niet bevoegd om door middel

van een simultaan gehoor onderzoek te doen naar een schijnhuwelijk. Artikel 3:2 Awb kan niet de grondslag vormen voor deze bevoegdheid, omdat artikel 5, tweede lid, GHR – anders dan artikel 16, vierde lid, GHR – niet tot doel heeft om fraude of rechtsmisbruik op te sporen.

Zolang artikel 16, vierde lid, GHR nog niet is geïmplementeerd, moet informatie die reeds is verworven tijdens simultane gehoren worden aangemerkt als onrechtmatig verkregen bewijs. Het gebruik daarvan in een bestuursrechtelijk geding is alleen dan niet toegestaan als het bewijs is verkregen op een wijze die zozeer indruist tegen wat van een behoorlijk handelende overheid mag worden verwacht, dat dit gebruik onder alle omstandigheden ontoelaatbaar moet worden geacht.

3. Verwachting

Op 19 januari 2023 is een voorpublicatie uitgebracht van een ontwerpbesluit tot – onder meer – wijziging van het Vb (Stcrt. 2023, nr. 2919). Hierin wordt voorgesteld om alsnog een bepaling in het Vb 2000 op te nemen – te weten artikel 3.29 Vb – ter implementatie van artikel 16, vierde lid, GHR. Het streven is om de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit per 1 januari 2024 te realiseren.

4. Hoe te handelen

Zolang artikel 16, vierde lid, GHR niet is geïmplementeerd in het Vb, is de IND niet bevoegd om in gezinsherenigingszaken door middel van een simultaan gehoor onderzoek te doen naar een schijnhuwelijk. **Het afnemen van simultane gehoren is dan ook per 19 juni 2023 gestaakt.** Hoewel informatie die is verworven tijdens een simultaan gehoor moet worden aangemerkt als onrechtmatig verkregen bewijs, mogen de resultaten van simultane gehoren die vóór 19 juni 2023 zijn afgenomen, alsnog ten nadele van de vreemdeling worden gebruikt, mits er individuele indicatoren aanwezig waren die de afname van het simultane gehoor rechtvaardigden.

Voor een deel van de Ghanese gezinsherenigingszaken geldt echter een uitzondering op het vorenstaande. Zekerheidshalve is namelijk besloten om de resultaten van onderzoeken naar schijnhuwelijken in Ghanese gezinsherenigingszaken die vóór juli 2020 zijn gestart niet te gebruiken. De resultaten van onderzoeken die tussen juli 2020 en 19 juni 2023 hebben plaatsgevonden kunnen nog wel worden gebruikt – mits er uiteraard individuele indicatoren aanwezig waren die de afname van het simultane gehoor rechtvaardigden.

Als het besluit tot wijziging van het Vb in werking is getreden en daarmee dus artikel 16, vierde lid, GHR alsnog is geïmplementeerd met het nieuwe artikel 3.29 Vb, geldt dit alleen voor verblijfsaanvragen (inclusief aanvragen tot verlening van een machtiging tot voorlopig verblijf en verlengingsaanvragen) die verband houden met verblijf als familie- of gezinslid die op of na de datum van inwerkingtreding zijn ingediend. Verblijfsaanvragen van vóór die datum worden niet geraakt door de wijziging van het Vb.

Indien er zonder het simultaan gehoor voldoende aanknopingspunten zijn om een schijnhuwelijk tegen te werpen, dan kun je de zaak nog steeds op die grond afwijzen of de beschikking in beroep in stand laten.

De afdelingsuitspraak ziet weliswaar specifiek op **simultane gehoren**, maar zekerheidshalve is besloten om de gevolgen van de uitspraak uit te breiden naar andere vormen van fraudeonderzoek, zoals bijvoorbeeld adresonderzoek door de AVIM, niet-simultane gehoren of anderszins. (Let op, deze opsomming van voorbeelden is niet limitatief.)

De afdelingsuitspraak ziet weliswaar specifiek op onderzoek naar **schijnhuwelijken**, maar zekerheidshalve is besloten om de gevolgen van de uitspraak uit te breiden naar **geregistreerd schijnpartnerschappen, schijnpartnerschappen en schijnadopties**.

De afdelingsuitspraak heeft **alleen** gevolgen voor onderzoeken die tot doel hebben om fraude of rechtsmisbruik op te sporen. **Onderzoeken met een ander doel (onderzoeken naar de gestelde gezinsband en de overige verblijfsvoorwaarden) worden dus niet geraakt door de afdelingsuitspraak.** Dus zo lang het opsporen van fraude of rechtsmisbruik niet het doel is, kunnen bijvoorbeeld documenten nog steeds worden opgevraagd en onderzocht, mogen gehoren nog steeds worden afgenomen en mogen nog steeds onderzoeken worden uitgevoerd die zien op de vaststelling van het partnerschap zelf. (Let op: deze opsomming van voorbeelden is niet limitatief.)

5. Afstemming

De inhoud van dit informatiebericht is afgestemd met de directie RVN en JZST.